

KÜLÖNFÉLÉK.

Német unitárius superintendia Budapesten. E czimen a lapokban közelebbről többször megújult az a hír, hogy az ausztriai és magyarországi német unitáriusok Budapesten egy püspökséget akarnak felállítani. Szó volt ezen hirlapi közleményekben budapesti német unitárius lelkész, illetőleg esperes megválasztatásáról is bizonyos Schwarcz Gyula személyében, a ki miután a püspökség egyelőre betöltetlen maradna, azt is helyettesitené. Szó volt továbbá a presbyterium megalakulásáról, egy kápolna építéséről stb.

E hírekkel szemben budapesti egyházközségünk előljárósága ugyancsak a lapokban már kijelentette, hogy a mozgalomról semmi tudomása s annak állítólagos vezetőivel semminemű érintkezésben nincs; sőt tudomása szerint hasonló helyzetben van egész vallásközönségünk, a mi tényleg úgy is van. Annál feltűnőbb előttünk, hogy legújabbán már az is újságoltatott, hogy ezen Budapesten felállítandó német unitárius püspökség érdekében az illetők egy kérvénnyel fognak járulni a vallás és közoktatásügyi Minister urhoz, megválasztván e végre a küldöttséget is, mely a kérvényt a Minister urnak átadja.

Mi alapja és czélja lehet a hiveknek? mi egyáltalában felfogni nem tudjuk. A magyarországi unitáriusok tősgyökeres magyarok s ha az újabb időben Budapesten egy-két németajku polgártársunk is állott át hozzánk, azok bizonyára külön egyházközséget alkotni nem fognak, hanem a mint hitben velünk összeforrtak, összeolvadnak nyelvben is. Sőt még abban az esetben is, ha tényleg egy külön német unitárius egyházközség alakításának szüksége forogna fenn, a mozgalomnak akkor is nem a meglevő egyházközség körén kívül kellene nyilvánulnia; mert ma a vonatkozó országos törvények szerint minden unitárius vallású egyénnek, valamelyik meglevő unitárius egyházközséghez, következőleg a Budapesten lakó unitáriusoknak a budapesti unitárius egyházközség kötelékébe kell tartozniok. Ugyde budapesti egyházközségünk előljárósága semmit sem tud az egész mozgalomról, állítólag vezetőivel semminemű érintkezésben nincs. Miféle unitáriusok lehetnek tehát azok, a kik azt a külön egyházközséget, esperességet, sőt még püspökséget is fel

akarják állítani Budapesten? Mert hogy nem hozzánk tartoznak, az bizonyos. Hiszen ha hozzánk tartoznának, azt is tudnák, hogy az unitárius vallás Magyarországon törvényesen bevett vallás. Követőinek ennélfogva nincs szükségük arra, hogy egyházközségek alapítása céljából kérvényezzenek. Ez törvényadta joga az unitáriusoknak, melyet ezek illető hatóságaik útján szabadon gyakoroltak eddig is, s gyakorolhatnak mindig. Ha tehát azok a német unitáriusok, a kik Budapesten egy külön superintendens felállításában fáradoznak, csakugyan léteznek, előbb szerezzék meg magoknak az unitárius egyházi illetőséget; mert az út, a melyen elindultak nem törvényes, de még nem is loyális, a mi tudtunk nélkül használván a mi felekezeti elnevezésünket. S mi nem is kételkedünk benne, hogyha ama fennebb említett kérvényezés iránti hír nem pusztán üres beszéd, a minister ur ő nagyméltósága is felvilágosítja a kérvényezőket. Szóval, mi a lapokban közölt fennebbi híreknek, legalább ebben a formában, semmi értelmet nem tulajdonítunk.

Fretwell János felolvasása Jókairól. Fretwell János, hazánk lelkes barátja, ki minden alkalmat felhasznál arra, hogy a magyarok iránti rokonszenvét kimtassa, febr. 2-án Providence-ben (Egyesült-Államok) a nyelvészeti iskolában, koszorus költőnkéről, Jókairól, érdekés felolvasást tartott, melyből egy ottani lap után közöljük a következőket: „Azért választottam felolvasásom tárgyául — mondja Fretwell — a jelenleg élő legnagyobb író, mivel az ő történeteleginkább igazolja, hogy mekkora hatással lehet egy író a nyelv fejlődésére. A magyar irodalom ötven év alatt bámulatos haladást tett és tiszteletreméltó elismerést vivott ki magának, melynek költőit egyenlő rangba lehet állítani Burns Róberttel; Jókai pedig, mint regényíró, a magyar Scott Walter czímet méltán megérdemli. Különösen három egyénre hívom fel figyelmöket. Ezek: Kossuth Lajos, Petőfi Sándor és Jókai Mór. Kossuth Lajos a politikai szónoklat terén művelte a magyar nyelvet. Elragadó szónoki beszédeinek egyes kifejezései Ezsaiás prófétára emlékeztetnek. Petőfi Sándornak szerelmi dalai legzengzetesebbek és legszebbek, a miket valaha irtak. S ha azokat angol, német vagy franczia nyelven írja, e század lyricusai között a legelső hely lett volna biztosítva számára.“ Ezután elbeszéli Petőfi életrajzát, s kiemeli, hogy hazafias költeményeit a legmélyebb hazaszeretet lengi át; s a miket irt, halálával meg is pecsételte. Mikor már Petőfi nem volt többé és Kossuth külföldre menekült, a három közül Jókai otthon maradt az elnyomatás korszakában. Hogy milyen időszak volt az, azt az angolok vagy amerikaiak nem is képzelhetik. E nehéz időkben, mikor a sajtó censura alatt állott, Jókai tanította nemzetét türelemre, munkásságra és reménységre. Regényei által terjesztette eszméit, s ez

uton nagy hatást gyakorolt a közönségre. Jókai, ha német nyelven adja ki műveit, sokkal többet szerezhethetett volna, mert fényes ajánlatokat kapott a német kiadóktól, de ő saját nemzete nyelvét kívánta művelni és saját népét ujjíateremteni. Számos regényei s novellái közül sok le van németre fordítva, melyekből Tibbets és Preston könyvtárusoknál Providenceben is többet látott. Angol nyelven is megjelentek: „Az új földes ur és „az újkori Midás.“ Hanem egyike legérdekesebb regényeinek: „Egy az Isten“ című. E regénynek elmondja aztán genesisét. Ugyanis 1873-ban a bécsi világkiállítás alkalmával Kriza János akkori unitárius püspöktől levelet kapott, hogy a pünköszt ünnepét töltsé Kolozsvárt. Ugy is történt. Azután Budapesten egy unitárius conferentia tartatott, melyen Hale bostoni lelkész is jelen volt. Morison ifju lelkész szintén meglátogatja az erdélyi unitáriusokat. 1874-ben Fretwell megy Amerikába, s a saratogai nemzeti conferentián az erdélyi unitáriusokat is ő képviseli. A conferentia után Providencebe megy, hol Richmond Anna alapítványt teszen a kolozsvári unitárius főtanoda számára. Azután megint Magyarországra jó, s látogatást tesz Balatonfüreden Jókainál. Beszélgetés közben Jókai felhozta, hogy korunkban hiányzik a heroismus. Erre Fretwell, ki éppen az amerikai heroismusról s áldozatkészségről felolvasásokat készített, ide irányozta Jókai figyelmét, valamint ajánlotta, hogy az erdélyi unitáriusok történelme is érdekes tárgy lenne egy jeles író tollába. Azután az „Egy az Isten“ című regény meg is jelent a Jókai lapjában s később külön kiadásban. Fretwell aztán ismertette a regény tartalmát s a főbb személyeket.

Az erdélyi ref. egyházkerület püspökéhez Szász Domokoshoz, az állandó igazgató tanácshoz f. évi február 7-én tett bejelentés szerint, megérkezett a királyi diploma, mely őt püspöki hivatalában megerősíti. A diploma, mint a Prot. Közlöny írja, remeke a szép írásnak, felül dusan aranyozott initialékkal és a magyar állam symbolikus jelvényeivel.

Kinevezés. Mikó Miklós, egyháztanácsos afia, kir. táblai pót-bíró, a marosvásárhelyi kir. táblához rendes bírónak neveztetett ki. Örömmel jegyezzük fel a jeles bíró előléptetését s magasabb állásában szívesen üdvözljük.

Unitárius egyház és államférfiak. Az unitáriusok számarányukhoz képest úgy nálunk, mint Angliában és Amerikában szép contingest szolgáltatnak és szolgáltatnak az illető államok parlamentjeinek. Közülök többen kitüntek a nemzeti közéletben s nem egy emelkedett — főleg Amerikában — államférfiui jelentőségre. Ott van Webster Dániel, Amerika legnagyobb szónoka, Everett Massachusetts kormányzója, Lowel I. Russel, az Egyesült-Államok angliai követe, kik fontos sze-

repet játsztak hazájuk sorsa intézésében. Angliában jelenleg Chamberlain sugároz vissza fényt a liberalis egyházra, melynek kebelén született és növekedett. Chamberlain József, ki unitárius szülőktől született Londonban 1836-ban, a Gladstone-kabinet legjelentékenyebb tagja. A liberalisok sokáig Hartington lordot tartották olyannak, ki Gladstone helyét idővel hivatva lesz betölteni, most azonban tekintetik mindinkább Chamberlain, az új belügyminister felé fordul, kinek minden felszólalásából kitűnik az államférfiu. Mint szónok élénk, világos s beszédeit eszmegazdagság és a tárgy iránti melegség jellemzi. Valódi vezéri tehetség. Határozott és részletes programja van, s azt kitartó törekvéssel igyekszik megvalósítani. Chamberlain — mint a „Vasárnapi Ujság” egyik közelebről megjelent számában arcképét közölve írja — ez a közhit róla hazájában: Anglia jövő nagyságainak fényes sorát van hivatva szaporítani.

Kimutatás a porosz egyetemek theologiai hallgatóiról az 1883. nyári és az 1883—4. téli félévben:

Egyetem	protestáns theologusok	kath. theologusok
Berlin	{ 459 530	— —
Bonn	{ 109 89	75 79
Breslau	{ 127 135	137 144
Goettinga	{ 197 175	— —
Greifswald	{ 129 144	— —
Halle	{ 488 533	— —
Kiel	{ 72 46	— —
Koenigsberg	{ 158 164	— —
Marburg	{ 139 110	— —
Münster (Academia).	{ — —	{ 85 116
Braunsberg (Lyceum)	{ — —	{ 15 17

Lang Henrik emléke. Lang Henrik lelkésznek, a sveitzi szabad-
elvű protestánsok szobrot készülnék emelni. Lang Henrik, ki 1876-ban

hunyt el, egyik legkimagaslóbb alakja volt a szabadelvű protestantismusnak, s most ily módon is meg akarják a sveitziak az ő emlékét örökíteni. E végből Zürichben bizottságot alakítottak, mely már a lépéseket meg is tette a nagy férfiulhoz méltó emlék felállításához. Lang mellszobrát Boesch szobrász készíti carrarai márványból s Zürichben fogják felállítani a Szent-Péter-templom egyik ajtója közelében. Tudvalevőleg utóbbi éveiben itt volt ő pap. Az emlék 5000 frankba kerül.

H.-Karácsonfalvi ekkleziánkban az iskolaszék határozatából, melynek elnöke Derzsi József egyh. tanácsos afa, január elejétől kezdve szombatonként este 6—8 óra között, az iskolás gyermekek ének és szavaltati versenye mellett, részint az isk.-széki elnök, részint a tanító népszerű előadásokat tartanak közhasznu, a nép vallás-erkölcsi, valamint általában közművelődését előmozdító tárgyakról. Ezen előadásokra — a mint nekünk onnan írják — a nép mindig zsufolásig megtölti a tágas iskola-termet s már is jó hatása mutatkozik az egész közönségen. Az ily mozzanatokat a legnagyobb örömmel jegyezzük fel. S midőn a kezdeményezőknek kitartást és sikert kívánunk további munkálkodásukra, egyszerűsmind azt óhajtanók, hogy minél több helyről kaphatnánk hasonló tudósításokat. Lelkészek és tanítók ne sajnáljátok a fáradságot, melyet a népnevelés érdekében a kor töletek megvár és követel; mert ez az alap, melyre a jövőt biztosan lehet felépíteni!

A hódmezővásárhelyi unitáriusok ügyében Damokos Árpád tamásii kir. postamester, hitrokonunk a következőket írja: „Tisztelt szerkesztőség! Egy néhány hónapig Hódmezővásárhelyt lakván, örömmel töltött el az a tudat, hogy ott az alföld szívében egy kis unitárius gyarmat keletkezett. Ki hintette el a szellemi szikrát, biztosan nem tudom, csak hogy mint a szél viszi a növény magvát, s a letett helyen tápláló talajra talál, úgy csirázott, hajtott ki Hódmező-Vásárhelyt az unitárius vallás. De tudva azt, hogy a legkövérebb talajban is a nemes növényt művelés nélkül a gyom előli, tehát ez elszigetelt unitáriusoknak is megkellené hogy a vallásközönség a szellemi segélyt, az érintkezést adja. De tekintve anyagi szegénységünket, belátom ugyan, hogy iskola, paplak szerzés vagy építés, papi fizetéshez alap teremtés egyelőre a kegyes óhajtások megvalósíthatlan terra incognitaja. Annyit azonban megtehetne vallásközönségünk, hogy sátoros ünnepek alkalmával egy-egy megnyerő modoru, művelt és jó szónok papnövendéket küldene oda ünnepi követül. Hiszen már templom úgy is van, s le is jön Budapestről Derzsi Károly lelkész ur minden harmadik-negyedik vasárnap szónokolni a mint ideje és körülményei engedik, de azért mégis sokat lenditene e kicsiny egyház állapotán, ha a vallásközönség a maga költségén az ün-

nepekre legatust küldhetne. Mit részemről nem tudok eléggé ajánlani.“
(Mi ugy vagyunk értesülve, hogy hódmezővásárhelyi ekklézsiánkba egy segédpapság beállítását véttetett tervbe, mi a kérdést ugy hisszük levélírónak is megelégedésére fogja megoldani. Szerk.)

Székely-Kereszturról írják: „Boros György theol. tanár, ki közép-tanodánk téli vizsgáján, mint az E. K. Tanács által kiküldött biztos jelent meg, s tapintatos eljárása által mind kartársai, mind a tanítató szülők elismerését teljes mértékben kiérdemelte: a „Dávid Ferencz-egylet“ ügyében jan. 30-án 11 órára értekezletet hívott egybe, a melyen egyházi és világi részről szép számmal jelentek meg. Ez értekezlet kimondotta, hogy egyházkörnyékünkben fiók-egyletet létesít. Ez egylet szervezésére, megalakítására elnöknek felkérte Kozma Ferencz felügy. gondnokot. Az ügy jó kezekbe van letéve, sikerülése felől semmi kétség. — A sz.-kereszturi unitár. ekklézsia tornya bebádogoztatására annak papja febr. 6-án „kosaras székely bált“ rendezett. A jól sikerült multság szépen jövedelmezett a szent célra. Bevétel volt 20 kros belépti jegyekből 82 frt 50 kr, felülfizetésekből és adakozásból 37 frt 24 kr, összes bevétel 119 frt 74 kr, miből leütve 17 frt 46 kr kiadást, a tiszta jövedelem tesz 102 frt 28 krt. A vizsgáló hivatal egyházkörnyékünkben febr. 4-én kezdte meg működését. ss. (Erről kérünk tudósítást. Szerk.)

A látás hatása. Az Egyesült-Államokban egy kis fiu beállit egy methodista paphoz, s azt mondja, hogy neki néhány macskakölyke van, miket szeretne eladni. Megjegyzi, hogy való s á g o s methodista macskák és darabja egy dollár. A papnak nem levén szándéka megvenni, a fiu végre eltávozott. Néhány nap mulva a methodista pap látogatóba ment egy unitárius paphoz. A mint beszélgetnek, egyszer csak benyit egy kis fiu és egyenesen az unitárius paphoz megy, s mondja, hogy nagyon szép unitárius macskakölykei vannak, s ha a tiszteendő ur megvenné, darabját odaadja egy dollárért. A methodista pap reánéz a gyermekre és így szól: „Hogyan, te kis fiu, hiszen ezelőtt egy néhány nappal azt mondtad nekem, hogy azok methodista macskakölykök.“ „Ah! — felelé a kis fiu — akkor methodista macskakölykök voltak, de azóta a szemök kinyilt s most már unitáriusok.“

A Dávid Ferencz-egylet választmányja közelebből elhatározta, hogy Kolozsvártt felolvasással egybekötött estélyeket fog rendezni. — Az egylet érdekében az egyházkörökben buzgón foly a munkálkodás. Az udvarhely és marosköri fiók-egyletben az esperes ur lelkes felhívására a lelkészek és tanítókön kívül az ekklézsiák is beléptek alapító vagy rendes tagoknak. Ez a legjobb módja az egylet megerősítésének és reméljük, hogy módosabb ekklézsiáink a nekik adatott talentumokból juttat-

ni fognak módjuk szerint e mindnyájunkat érdeklő ügyre. Midőn a gyűjtőívek beküldését ujból is kérjük, megenlíjük, hogy az egyeslet tagjaivá eddigelé bejelentettek: a tordátfalvi, martonosi, kőrispataki és nyomáti ekkleziások. — A titkár.

Kir. táblai és curiai végzés illetékességi kérdésben. Az unitárius egyháznak a Királyhágón tul levő unitáriusok házassági peres ügyeiben való illetékességét, melyet az 1868-ki 48. t.-cz. értelmében a róm. kath. szentszékek és a kir. t. székek eddig egyaránt elismertek és kétségbe nem vontak, a pécsi kir. t.-szék kétségbe vonta és 421—1885. sz. végzésével az unitárius félre nézve magát nyilatkoztatta illetékesnek. Az ügy a budapesti kir. tábla elé vitetvén, az 10,315—1885. p. sz. a. a következő végzést hozta: „A neheztelt végzés megváltoztattatik, a kir. törvényszéknek jelen perbeni illetősége leszállítottatik és eddigi eljárásnak megsemmisítése mellett utasítottatik az elsőbíróság, hogy a pécsi püspöki szentszéktől átkívánt válóperiratokat ugyanoda haladéktalanul küldje vissza; mert az 1868. 48. t.-cz. 1. és 2. §-ai értelmében a vegyes házassági válóperekben az unitáriusokra nézve a fennálló egyházi törvényszékek az illetékes bírák, következőleg miután alperesnő a szentszéki iratok között létező bizonylat szerint a jelen per megindítása előtt az unitárius hitvallásra tért át, ezen válóper elbírálására nem a kir. törvényszék, hanem az ország egész területére kiterjedő kolozdobokákőri unitárius alpapiszék van hivatva; miért is az eljáró királyi törvényszéknek illetőségét hivatalból is leszállítani és a fentebbi módon rendelkezni kellett.“ A királyi tábla e végzését a m. kir. curia 6593—1885. polg. sz. végzésével azért is helybenhagyta — ugymond — „mert az áttérés által vegyessé vált házasság felbontása iránt indított jelen válóperben sem a róm. kath. felperes férj, sem az unitárius vallásra áttért alperes nőre nézve, miután az unitáriusoknak egyházi bírósága hazánkban rendezve van, a pécsi kir. törvényszék nem illetékes.“

Kidder P. Henrik, az amerikai unitárius társulat elnöke, f. évi jan. 28-án elhunyt 63 éves korában. Boston városa egy derék és ritka jellemű polgárát vesztette el benne. Élettörténete tanulságos. Vagyonát nem örökölt és mégis vagyonos ember lett. Mint legtöbb amerikai ifju. a lajtorja legalsó fokánál kezdette meg életpályáját s lassanként a legfelsőre jutott. Tetemes gazdagságát világos értelme s kitartó munkássága által szerezte. Iskolai tanulmányai bevégezése után fűszerkereskedésben töltött egy évet; onnan a vasuthoz ment és később egy banknál lett könyvvezető; végre egy tekintélyes banknak a vezetője és tulajdonosa (Kidder, Peabody és társa). Az elhunyt szerzett vagyonát nemcsak a

maga és családja fentartására használta, hanem a közügy előmozdítására. Az utóbbi 25 év alatt nem volt Bostonban olyan kezdeményezés akármiféle irányban, a melyben ő részt ne vett volna. Nevelőintézetek s jótékony egyletek nagy mértékben élvezték áldozatkészségét. Adományai s alapítványai sok ezerre mennek. Az unitárius társulat helyiségeül tervezett monumentális épületre is ő kezdette meg az aláírást 1882-ben 12 ezer forinttal. Richmond Anna 1875-ben tett alapítványát az ő gondozására bizta; ugy szintén a Channing tanári alapot is ő kezelte, de abbeli ígérését, hogy ezt ő fogja kiegészíteni, nem válthatta be. Váratlan halála nemcsak az unitáriusok között, hanem egész Bostonban általános részvétet keltett. Finom modoru és mély vallásos érzelmű ember volt, vagy a mint egyik lap írja: ember és Istenszerető keresztény. Az Amerikai Unitárius Társulat a családjához intézett részvétiratában azt fejezte ki, hogy Pope-nak ama mondását: „A becsületes ember Istennek legnemesebb műve“ — Kidder életével igazolta. Első nejétől, kit korán elvesztett, három derék fia maradt. Második házasságából nincsenek gyermekei. Legyen áldott emléke!

Gyászvirágok.

Egy rózsza története.

— Ferencz Anna emlékére. —

Szép tavasz volt egykor, nemis olyan régen.
Sok szép virág nyilott kertben ugy mint réten.
De minden virág közt legszebb volt egy rózsza,
Három piros, három szép fehér bimbója.

Már a nyár közelge, s vész-vihar is dultak,
A bimbók naponta még szebben virultak.
Arczok ugy mosolygott, szemeik ugy égtek,
Ki rájok tekintett, epedve nyult értek.

A tavasz utóján, egy ifju szavára,
Kertjét hogy elhagyja, egy fehér ráállta.
A rózsza intette: nézze meg mit teszen!
Nem hajolt a bimbó: győzött a szerelem.

A boldog rozsának irigye is támadt,
Mint a fénynek árnya, örömmek a bánat.
Egyszer egy vészes szél vetette rá szemét,
S bár hízelt szép, jót senki sem remélt.

Jaj te szegény rózsza, jaj te szegény kertész;
Két fehért egy pirost, hejh egyszerre megnéz.
S mintha semmi szóra, többé nem figyelne,
Előbb is a jegyést karjára ölelte.

Ugy ragyogott, égett a szél tekintete,
De a fehér bimbó még fehérebb leve.
Közeleg a percz már, siessünk, a szél szólt:
Ámde az a gyürü erős kötelék volt.

Az idő nemis telt, a pirosat kéri,
De tán jókor sejté, hogy czélját nem éri:
Ismét tér fehérhez, kicsinyhez de széphez,
Látnia elég volt, égő vágyat érez.

Arczán annyi bűbáj, szemében szelidség,
Rózsza piros ajkán lángzó ifjuság ég.
A szél is megállott, marad körülötte:
S az a szép pár kék szem, mélyen elbűvölte.

Kis bimbó szerelmem, — szól hivatatólag —
Jer velem és légy te feje országomnak
Méltatlan vagyok én oly tündöklő helyre,
Én csak itt maradok — a bimbó felelte.

Az idő lassan telt, szél türelmét veszti,
S a kis fehér bimbót tövéről lemetszi.
Bizton hitte övé, hiszi repül vele,
Repitette volna, de övé nem leve.

Az idő nem is mult, s ime fenn az égen,
Hova szél nem ére, csodás messziségben:
A csillagok között ég a fehér rózsza,
A szép fehér rósa, mint csillag mosolyga.

AMICUS.

Klárka.

1886. jan. 3.

Bimbó lehül, az ág fölője hajlik:
„Szép volt, enyém volt, oda lett.“
Csak nézi, nézi s hervadozva
Rá hintne minden levelet.

Szülő! temesd el ezt a képet.
Nézd, nézd: fönn, kék mezőben ott
Örökre él, kinyílt a bimbó,
A te kis, szóke csillagod.

RÉSZVÉRT.

I l o n a halálára.

Aranyhaju kis lány, szülőid aranya,
Édes tieidnek szerelme záloga,
Bimbó: drága virág a család kertébe —
Kora hervadásod mély keservbe ejte! . .

Távozá, eltüntél, el kedvezőbb tájra.
Nem derül több tavasz itt élted fájára! . .
Orczáid rózsái elhervadtak végkép,
Szelid szemeidben elborult a kék ég! . .

A csillagok útja végtelen az égen.
A melyik itt eltűnt, tul látható léssen.
Szellemed egy csillag. Itt ütött az óra. . .
Tul várakozik majd uj találkozóra.

Ragyogj örök fényben, kedves drága csillag,
Mely régi honára szépen visszacsillog.
Tieidre álmoldj földi boldogságot,
Mig élvezed ott tul égi boldogságot!

DERZSI JÓZSEF.

Gyászhirek. Fő, Ferencz József püspök urat és családját ez év elején megrendítő csapás érte. Három gyermeküket találta egyszerre a betegség s közülök A n n a, a helyb. felső leányiskola 4-ik osztálybeli növendéke jan. 11-én, életének 15-ik évében, két hétig tartott súlyos szenvedés után megszűnt élni. A legönfeláldozóbb anyai szeretetnek s a tudomány gondos fáradozásának sem sikerült a kedves jó gyermeket, ki egészséges fejlődésével, szorgalmas jó tanulásával és példás magaviseletével szülőinek egyik öröme volt, megmenteni. A részvét általános volt s meghatóan nyilvánult a veszteséget szenvedett család iránt. De Gerando Antonina, a helyb. felsőbb leányiskola nemesszivü s fenkölt gondolkozásu igazgatónöje, elhunyt kedves tanítványa emlékére alapítványt tett egy szegény szorgalmas leányka számára. — Egy másik szomorú eset Benzédi Gergely tanártársunk és családja vesztesége. Klárka kis leányukat f. évi jan. 3-án, életének 7-ik évében, a halál kiragadta szerető karjaik közül. Egy kedves, ártatlan, jó gyermeket vesztettek el benne s veszteségüket ismerőseik közrészvéte kísérte. — Vidéki atyánkfia közül is mostanában többeket talált fájdalmas vesztés: Szabó Mózes, pénzügyi titkár s illetékkiszabási főnök Szegeden és egyháztanácsos mult évi dec. 25-én elvesztette derék öcscsét: Szabó Józsefet, ki homorodalmási ekkleziáunak egyik buzgó curatora volt. — Homorod-karát

csonfalvi Barabás Dénes egyháztanácsos Ilona nevű kis leányát 7 $\frac{1}{2}$ éves korában jan. 2-án. — Árkosi Dénes ny. osperes, Rava köztisztviselőként álló lelkésze, öcsését: Árkosi Mózes bözödi ny. lelkészt, ki az 1848/9-ki szabadságharcban is részt vett, s Josefstadtban fogságot szenvedett. (Reméljük, hogy valamelyik lelkésztársunk bővebb megemlékezést fog róla folyóiratunk számára beküldeni.)

A hit mennyei ereje legyen vigasztalásul a bánatos sziveknek!

„A Keresztény Magvető pártolói“ sorába léptek közelebről: Az a r u d b á n y a i e k k l é z s i a, F e k e t e M i h á l y (K o l o z s v á r), d r. I s z l a i J ó z s e f (B u d a p e s t), d r. P a p p S a m u (B u d a p e s t), P a t a k i I s t v á n n é (K o l o z s v á r).

A szerkesztőség postája.

Megigértük olvasóinknak, hogy csinosabb és jobb kiállításban fogjuk adni a Ker. Magvetőt. Meghozva az áldozatot, szavunkat beváltottuk. A papirosunk, igaz, későn érkezett, s füzetünk most e miatt néhány nappal későbbre jelenik meg, mint máskor, de reméljük, hogy a jobb papiros, a csinosabb kiállításban kárpótolva fogják magukat olvasóink érezni.

Szilágyi Sándor úrnak, Budapest. Fogadja meleg köszönetünk kifejezését a tört. adatokért, melyeket rendelkezésünkre bocsátani sziveskedett. Az egyik (Thordai Máthé deák vallástétele) megjelent már a Ker. Magvető IX. kötetében (162. l.) s így azt nem közölhattük, de a másikat van szerencsénk már e füzetben közölni. — Barabás Lajos és Ferenczi Áron uraknak. A beküldött adakozásokat jövő számunk hozza.

ARANYKÖNYV.

A DAVID FERENCZ ALAPITVÁNYRA TETT KEGYES ADOMÁNYOK.

XXXIV. Közlemény.

(Lásd Ker. Magv. XIX. köt. 69. lap.)

4680. Takarékpénztári kamat 1884 jan—junius $\frac{1}{3}$ évre 21 frt 10 kr, 1. Az alapjövödelméből 1884-re főtanácsilag kiutalt 500 frt segély kiosztása után fennmaradt összeget a közpénztárból átvettem 202 frt 68 kr, 2. Kóváry László 10 frt, 3. Idb. Zsakó István Toroczkoról 5 frt, 4. Takarékpénztári kamat 1884. jul—decz. $\frac{1}{3}$ évre 25 frt 56 kr, Hódmezővásárhelyi egyháznak kölcsönadott 1000 frt 5% kamatjában 1885 jan—jun. $\frac{1}{3}$ évre 25 frt. 6. P. Horváth Borbára évenként adni szokott kegyes adománya 1885-re 10 frt, Kolozsvári ekkla perselypénze 1884-re 20 frt 82 kr. 8. Takarékpénztári kamat 1885-re jan—jun. $\frac{1}{3}$ évre 4 frt, 2 kr, 9. Hódmezővásárhelyi egyháznak kölcsönadott 1000 frt $\frac{1}{3}$ évi kamatja 1885 julius deczemberre 25 frt.

4690. Az alapjövödelméből 1885-re főtanácsilag kiutalt 500 frt segély kiosztása után fennmaradó összeget a közpénztárból átvettem 215 frt 18 krt.

1. Félévi kamat takarékpénztárból 8 frt 17 kr, 2. Kolozsvári ekkl. perselypénye 18 frt 64 kr. 3. Hódmezővásárhelyi egyháznak kölcsönadott 1000 frt után 1886 jan.—junius félére kamat 26 frt. 4. P. Horváth Borbára ő nagysága évenként adni szokott adománya 1886-ra 10 frt.

Összesen **626 frt 20** kr. Hozzáadva az előbbi 33 közlemény összegét: 12369 frt 41 kr. Az alapítvány tesz **13022 frt 61** krajczár.

Kolozsvár, 1886. febr. 16.

Ferencz József.

A BUDAPESTEN ALAPITANDÓ UNITÁRIUS RENDES LELEKÉSZI ÁLLOMÁSRA ÉS ÁLLANDÓ IMAHÁZRA TETT KEGYES ADOMÁNYOK.

XXX. Közlemény.

Nagyságos Jakab Elek ur 30. számú könyvecskéjén adakoztak.

Dr. Pap Samu 10 frt, Gyertyánffy István állami képez. igazg. 2 frt 50 kr, Prielle Cornelia nemzeti színházi tag 2 frt, U. Helvey Laura nemzeti színházi tag 2 frt, Tisza László képviselő 2 frt, Szász Károly ev. ref. püspök 2 frt, Sz. D. 2 frt, id. Kendelényi Ferencz 2 frt, Jelenesik Vincze tábornok 2 frt 50 kr, Dózsa Dániel curiai bíró 2 frt, Br. Splény 2 frt, Herman Otto képviselő 1 frt 30 kr, B. Splényiné Blaha Lujza 1 frt, Jászai Mari nemzeti színházi tag 1 frt, Lendvayné Fánicsy Ilka szinh. tag 1 frt, Szacsvainé Boér Emma n. szinh. tag 1 frt, Grilloé Csillag Teréz n. szinh. tag 1 frt, Rákosi Szidi n. szinh. tag 1 frt, Békéssy Irma n. szinh. tag 1 frt, Nagy Imre n. szinh. tag 1 frt, Szacsвай Imre n. szinh. tag 1 frt, Gyenes László n. szinh. tag 1 frt, Mihályfi Károly n. szinh. tag 1 frt, Egressy Ákos n. szinh. tag 1 frt, Latabár Kálmán n. szinh. tag 1 frt, Feszty Árpád 1 frt, Zsilinszky Mihály képviselő 1 frt, Br. Kemény Gábor miniszter 1 frt, Havas Sándor nyug. államtitkár 1 frt, Dr. Kovács János pedagógiumi tanár 1 frt, Lukrits Antal pénzügyi főtanácsos 1 frt, Dr. Budencz József egyet. tanár 1 frt, Majláth Béla muzeumi könyvtárnok 1 frt, Gyulaffi honvéd főhadnagy 1 frt, Dr. Goldziher Ignác egyet. magán tanár 1 frt, Berényi J. 1 frt, Pesty Frigyes 1 frt, Knoll Károly 1 frt, Czanyuga muz. irattárnok 1 frt, Pulszky Ferencz 1 frt, Szilády Áron ev. ref. lelkész 1 frt, Kovács Albert képviselő 1 frt, Ribáry József miniszter. tanácsos 1 frt, Markus Sándor belügymini. oszt. tan. 1 frt, Gr. Korniss Emil miniszter. titkár 1 frt, Lukács György államtitkár 1 frt,